5 A 45/2001 - 65

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci **žalobce S. I. B. V.,** zastoupeného Mgr. Karolinou Horákovou, advokátkou se sídlem Křižovnické nám. 1, Praha 1, proti **žalované Komisi pro cenné papíry**, se sídlem Washingtonova 7, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí prezidia Komise pro cenné papíry ze dne 18. ledna 2001, č. j. 31/13317/2000,

t a k t o :

I. Žaloba **s e o d m í t á**.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou včas Vrchnímu soudu v Praze dne 28. 3. 2001 se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí prezidia Komise pro cenné papíry ze dne 18. ledna 2001, č. j. 31/13317/2000, kterým byl zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí Komise pro cenné papíry ze dne 6. 9. 2000 č. j. 31/12495/2000. Tímto rozhodnutím bylo na základě ust. § 91 odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb. o cenných papírech pozastaveno obchodování s veřejně obchodovatelnými akciemi společnosti I. a P. B. a. s. v zaknihované podobě, ve formě majitele, ISIN CZ xxxxx, o jmenovité hodnotě 100 Kč a celkovém objemu 13 382 866 400 Kč, na veřejných trzích organizovaných společností B. c. p. P., a. s. a společností R.-S., a. s., a to na dobu šesti měsíců. Ve výroku pod bodem II. uvedl správní orgán, že na základě ust. § 91 odst. 4 zákona o cenných papírech se pozastavuje obchodování s veřejně obchodovatelnými cennými papíry uvedenými ve výroku pod bodem I. mimo veřejné trhy, a to na dobu jednoho měsíce ode dne účinnosti tohoto rozhodnutí. Ve výroku pod bodem III označil správní orgán ve smyslu ust. § 91 odst. 3 zákona o cenných papírech rozsah pozastavení obchodování s cennými papíry dle výroku pod body I. a II. a ve výroku pod bodem IV. upravil rozsah pozastavení negativním způsobem (označil, na co se rozsah pozastavení s obchodováním nevztahuje).

Žalobce v obsáhlé žalobě uvádí, že napadené rozhodnutí bylo vydáno, aniž by existovaly důvody, které by opravňovaly žalovaného k postupu dle ust. § 91 zákona o cenných papírech, namítá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. Aktivní legitimaci k podání této žaloby opírá o ust. § 250 odst. 2 o. s. ř., neboť je právnickou osobou, která jako účastník správního řízení byla zkrácena rozhodnutím žalovaného na svých právech. Žalobce navrhuje, aby soud zrušil rozhodnutí prezidia

žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť vykazuje stejné nedostatky a uložil žalovanému povinnost uhradit žalobci náklady řízení.

Žalovaný v podrobném vyjádření k žalobě uvedl, že zákonné podmínky pro pozastavení obchodování s cennými papíry byly naplněny. Podle ust. § 91 odst. 2 zákona o cenných papírech lze rozhodnout pouze tehdy, není-li jinak možné zabránit velkým hospodářským ztrátám. K pozastavení obchodování dochází v důsledku chování emitenta, nikoliv samotných investorů. Hrozí-li však velké hospodářské ztráty, individuální opatření (např. nápravné opatření) nepovažuje zákon za dostačující, a proto umožňuje Komisi pozastavit obchodování i způsobem podle ust. § 91 zákona o cenných papírech. Účelem pozastavení obchodování je ochrana účastníků trhu před hrozbou ztrát, nikoliv sankce za chování emitenta či investora. Ze všech uvedených důvodů považoval žalobu za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.

Žalobce podal k vyjádření žalovaného obsáhlou repliku, v níž zopakoval některé žalobní body uvedené dříve.

V daném případě se jedná o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle ust. § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále s. ř. s.) z vrchních soudů. Podle uvedeného ustanovení ve věcech neskončených vrchními soudy, u nichž byla dána přede dnem účinnosti s. ř. s. jejich věcná příslušnost, dokončí řízení zahájená před těmito soudy Nejvyšší správní soud. Řízení o žalobách podaných podle části páté hlavy druhé zákona č. 99/1963 Sb., o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2002, o nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti s. ř. s., se dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. (ust. § 130 odst. 1 s. ř. s.).

Podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. je k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu aktivně legitimován ten, kdo byl, alespoň podle svého tvrzení, zkrácen na svých právech, a to buď přímo, nebo v důsledku porušení svých procesních práv úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti. Podle odst. 2 téhož ustanovení zákona může žalobu podat také účastník řízení před správním orgánem, který není legitimován podle odst. 1, pokud tvrdí, že byl postupem správního orgánu zkrácen na svých právech, která mu příslušejí, a to takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Napadeným rozhodnutím nedošlo k založení, změně, zrušení ani závaznému určení práv nebo povinnosti žalobce (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce také nebyl účastníkem správního řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo (§ 65 odst. 2 s. ř. s.). Na této skutečnosti nic nemění skutečnost, že s žalovaným bylo po dobu rozkladového řízení jako s účastníkem jednáno. Postavení účastníka a z toho plynoucí soubor práv a povinností totiž náleží tomu, koho za účastníka správního řízení stanoví zákon, nikoliv správní orgán.

V posuzovaném případě se jednalo o řízení ve věci pozastavení obchodování s registrovanými cennými papíry ve shodě s ustanovením § 91 zákona o cenných papírech, podle něhož je Komise oprávněna pozastavit obchodování s registrovanými cennými papíry nebo s určitým registrovaným cenným papírem na veřejném trhu, který vznikl nebo je organizován na základě jí vydaného povolení. Takové rozhodnutí lze však vydat, pouze jestliže není možné jinak zabránit velkým hospodářským ztrátám nebo jinému závažnému ohrožení, nejdéle na dobu 6 měsíců, a to i opakovaně.

Šlo tedy o řízení ústící do rozhodnutí o uložení konkrétní povinnosti, jejíž splnění mohlo náležet jen tomu, kdo obchoduje s registrovanými cennými papíry na veřejném trhu, zde Investiční a Poštovní bance, a. s. Skutečnost, že takovým rozhodnutím může být nepřímo „dotčeno“ právo nepojmenovatelného množství akcionářů a potencionálních zájemců o případnou koupi akcií na trhu, není v takovém případě, pro určení účastenství v řízení, rozhodné.

Právě v povaze předmětného správního řízení tkví podstata toho, zda vůbec přichází v úvahu, vedle adresáta uložené povinnosti, další účastníci řízení. Mají-li být ve správním řízení účastníci individualizováni, pak musí být z povahy věci individualizovatelní, a to ve spojení s jejich subjektivními právy, právem chráněnými zájmy či povinnostmi.

Ostatně i právní úprava označila za účastníka řízení v době vydání napadeného rozhodnutí pouze organizátora veřejného trhu a v případě, že má být nebo bylo pozastaveno obchodování s určitým registrovaným cenným papírem, též emitenta (§ 91 odst. 5 citovaného zákona).

V době vydání prvostupňového rozhodnutí nebylo účastenství v daném řízení tímto zvláštním zákonem upraveno, proto bylo nutno vycházet z obecné úpravy ust. § 14 správního řádu, což také žalovaný učinil, když veřejnou vyhláškou doručil své rozhodnutí okruhu známých účastníků řízení.

Zákonem č. 362/2000 Sb. bylo s účinností ke dni 1. 1. 2001 novelizováno ustanovení § 91 odst. 5 zákona č. 591/1992 Sb. Nové ustanovení omezilo účastenství v řízení o pozastavení obchodování s registrovanými cennými papíry na organizátora veřejného trhu a emitenta. Znamená to, že v době vydání rozhodnutí prezidia žalovaného o rozkladu neměl žalobce žádná práva účastníka takového řízení. Rovněž tak z bodu 15. přechodných ustanovení zákona č. 362/2000 Sb. je zřejmé, že se řízení zahájená přede dnem účinnosti tohoto zákona podle zákona č. 591/1992 Sb. dokončí podle tohoto zákona.

Lze shrnout, že v době vydání napadeného rozhodnutí nebyl žalobce v dané věci dle zákonné úpravy účastníkem řízení a nemůže se tedy tvrzením, že byl zkrácen na svých subjektivních právech chráněných právem veřejným, domáhat přezkoumání tohoto rozhodnutí, neboť mu takové právo ze zákona nenáleželo.

Nad rámec dané věci soud podotýká, že ani podle dřívější právní úpravy, platné ke dni podání žaloby, by žalobní legitimace žalobce nebyla dána, neboť podle tehdy platného ust. § 250 odst. 2 o. s. ř. žalobcem byla fyzická nebo právnická osoba, která o sobě tvrdila, že jako účastník správního řízení byla rozhodnutím správního orgánu zkrácena ve svých právech.

Protože byla žaloba podána osobou zjevně neoprávněnou Nejvyšší správní soud ji ve shodě s ust. § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 9. 2004

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu